

Commissie Binnenlandse Zaken,
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Inleiding

Op 6 juli 2011 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) Actal gevraagd om advies over de regeldruk van de bouwregelgeving. De bouwregelgeving is een belangrijk onderwerp vanuit het oogpunt van regeldruk. Het herzien van de bouwregelgeving kan de regeldruk voor burgers en bedrijven merkbaar verminderen. Daarbij blijft het van onverminderd belang om de publieke belangen op dit beleidsterrein te borgen.

Actal heeft op 15 september 2011 het advies aangeboden aan de minister. Deze heeft het Actaladvies op 15 december 2011 aan de Tweede Kamer aangeboden. In de brieven van 15 december 2011 (kamerstuk 28325-146) en 27 januari 2012 (kenmerk: 2012-0000034734) geeft de minister een eerste reactie op het advies van Actal.

Beoordelingskader en werkwijze

Actal hanteert voor zijn advisering het volgende *beoordelingskader* voor de vermindering van regeldruk:

1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening?

Actal baseert het advies op eigen bureauonderzoek en op (groeps)gesprekken met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de (semi-)publieke sector en de wetenschap. Wij hebben gesproken met diverse individuele ondernemers en vertegenwoordigers van de volgende organisaties: Bond van Nederlandse Architecten, de brandweer, FME-CWM, een gemeente, een woningbouwcorporatie, Kamer van Koophandel, Koninklijke Horeca Nederland, LTO, MKB Nederland, Koninklijke Metaalunie, TU Delft, Vereniging Eigen Huis.

Belang van bouwregelgeving voor vermindering van regeldruk

De bouwregelgeving is in *kwantitatief* opzicht van belang. Ten eerste gaat het om een *groot aantal burgers en bedrijven*. Ten tweede zijn de *kosten van procedures* aanzienlijk. De administratieve lasten zijn alleen voor de Woningwet al fors: per jaar 190.000 uur en 62,8 miljoen euro voor burgers en 92 miljoen euro voor bedrijven.¹ Voor de inhoudelijke nalevingskosten is geen integrale nulmeting beschikbaar. Naar verwachting bedragen deze kosten een veelvoud van de administratieve lasten. Zo bedragen de inhoudelijke nalevingskosten voor (een deel van) het (oude) bouwbesluit al zo'n 600 miljoen euro per jaar.²

Ook in *kwantitatief* opzicht veroorzaakt de bouwregelgeving veel regeldruk: de bouwregelgeving wordt als knellend ervaren. Tegelijkertijd is ons gebleken dat er voor grote delen van de bouwregelgeving veel draagvlak is. Betrokkenen hebben veel begrip voor de "geest van de regelgeving", maar ervaren de toepassing in de praktijk als een keurslijf.

Nuloptie: ligt er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?

¹ Cijfers van BZK en EL&I

² Ecorys, Proefmeting overige nalevingskosten bouwbesluit, Rotterdam 2009, onderzoek in opdracht van Actal

De bouwregelgeving dient meerdere beleidsdoelen. Bij de regelgeving gericht op het technisch ontwerp van bouwwerken gaat het om (brand)veiligheid en een solide constructie, maar ook om gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Bovendien strekt een deel van de regels er toe om vraag en aanbod beter op elkaar aan te laten sluiten. Een fundamentele herziening van de bouwregelgeving is nodig voor een herbezinning op beleidsdoelen en bijpassende instrumenten, dan wel private oplossingen.

Een duidelijk voorbeeld waar herbezinning op het beleidsinstrument wenselijk is, betreft de energieprestatiecoëfficiënt, die er toe strekt de broeikasgasemissie terug te dringen. De kosten van de berekeningen die in dit verband moeten worden gemaakt, zijn hoog vanwege de complexiteit en de samenhang met andere beleidsdoelen (zoals brandveiligheid). Bovendien blijkt de daadwerkelijke milieu-opbrengst onzeker. Het is dus de vraag of dit instrument wel bij het beoogde doel past.

Is er gekozen voor het minst belastende alternatief?

In ons onderzoek naar de bouwregelgeving hebben wij diverse voorbeelden gevonden waar de regelgeving – vanuit het oogpunt van de regeldruk – eenvoudiger kan:

- Afhankelijk van de aard van het bouwwerk en de mogelijke consequenties kan in veel gevallen meer nadruk worden gelegd op de eigen verantwoordelijkheid. Toestemming vooraf kan dan plaats maken voor een boete achteraf bij overtredingen van de regels.
- De bouwregels zijn overwegend universeel geformuleerd, terwijl risico's vaak situationeel zijn bepaald. Het is bij de herziening van de bouwregelgeving van belang dat risico's daar worden bestreden, waar die zich voordoen. Voorbeelden waar heroverweging op zijn plaats is, zijn de doorvalbeveiliging (risico's met kleine kinderen in een woonomgeving doen zich niet in gelijke mate voor in een bedrijfsomgeving) en spiegelsymmetrie (technische bouweisen op basis van een hypothetische in plaats van realistische situatie).
- Het zou mogelijk moeten worden gemaakt om voor eenvoudige bouwwerken (zoals loods, carport, dakkapel, garage, serre) een licht regime in te stellen.
- De gelijkwaardigheidsbepaling biedt ruimte om af te wijken van het bouwbesluit, op voorwaarde dat aantoonbaar ten minste sprake is van dezelfde mate van veiligheid, bescherming van de gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en bescherming van het milieu. De uitvoering van de bepaling kan worden verbeterd door gegevens te hergebruiken. Dit kan door ze op te nemen in een centraal register.

Is er gekozen voor passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening?

De bouwvoorschriften zijn toegesneden op het type van eisen (veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, enzovoort) en niet toegesneden op de bouwactiviteit. Dit maakt het in de praktijk ingewikkeld om te weten waar een bouwplan aan moet voldoen. Een fundamentele herziening vormt bij uitstek de mogelijkheid om dit probleem aan te pakken. Tevens moeten overheden door het aanstellen van accountmanagers ondernemers en burgers helpen hun weg te vinden in de regelgeving. Ook past het de overheid om een pro-actieve rol aan te nemen en belanghebbenden zo veel mogelijk rechtstreeks te informeren over voorgenomen bouwactiviteiten (in plaats van te volstaan met publicatie in een huis-aan-huis-blad).

Contact

Lange Voorhout 58
2514 EG Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
F (070) 310 86 79

www.actal.nl
info@actal.nl